

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a mesloga sve pokvarci" Nar. Pod.

— Uredništvo i odpravnictvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisati ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglašati od 8 redaka stoji 60 novč. za svaki redak više 5 novč. ; iti u službeni opstovanju ut pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom napisnicom (uskrtno postale). Ime, prezime i najbolji poštu valje točno označiti. Komu ligat na dođe na vreme, neka to javi odpravnici u otvorenim pismima, za koje se ne plaća poštarnina, ako se izvršava napis: "Reklamacioni". Dopisati se ne vratio ako se i ne tiskaju. — "NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravnici. Nabijegovan listovi se ne prima. — Predplata a poštarskom stoji 6 novč. za sljuku 2 novč. na godinu. Razmjerno 1.250 na pol godine. Izvan carovne više poštarnina. Na malo 1 br. 5 novč.

Što valja podučavati u pučkoj školi?

III.

(Konac).

4. Ostale stvari.

Osim nauka vjere, čitanja, pisanja, te računstva, zahtjova školski zakon, da so još mnoge druge stvari djece podučuju. Mi ćemo ovdje navesti samo nezgoplavitve, dokle na sve.

Covjek valja, da znade u kojoj je občini rodjen, kako je ta občina razdieljena i tko s njom upravlja. Isto tako treba, da zna pod koji sud i kapetanat spada i što je to sud i kapetanat, u koj je pokrajini i u koj je državi. Hoće se, da zna, što imaju raditi občinska zastupstva, kako se stvaraju pokrajinski i državni zakoni, jer se ljudi često tuže protiv ovom ili onom, bune se, viđu, kad bi mogli sve što jih tišti zakonitim putem zadobiti. Poznajanje znamenitih zemalja i gradova jur je s toga potrebito, da se zna kakovi ljudi ili koji narod u istih probiva, da se izvidi čim se oni bave, što bi se moglo od njih kupiti, ili što njim predati, napokom već i radi toga, da se znado dobro napisati naslov na pisma, koju se šalju u to strano. Kolika li pisma nedodju na pravo mjesto ilj u pravo vremje jer se krivo naslovi pišu?

Gdje ljudi idu za dobitekom po kopnu ili suhoj zemlji, treba da djece osobito dobro poznaju one krajeve, kud njima se oteč, brača ili rođaci po čitave godine u šumah u obrtu ili zanatu ubijaju, što i njih čeka čim

odrastu. Onim kod mora pak je potrebito, da poznaju mora i daleko zemlje, kuda brodovi brode to živež, odišu i druga potrebna predmete dovažaju ili odvazaju.

Pripovjedke o vojskah i znamenitih junacima svoga naroda djece rade slušaju, a dobro je, da upoznaju neko koristno i škodne živine, domaću zeleninu, razne drveće, bolje vrsti kamenja itd. Ako njim se raztumači, kako providnost božja stvara dožđ, snio i tuču, ižbit će njima se iz glave mnogo praznovjera, kojo se kod prostoga naroda lahko udomaci.

Gdje se narod bavi raznim zanatima (zidarstvom, kleštarstvom, bađvarjom, stolarstvom ita.), ondje je vrlo koristno, da se djece nauče i nekoliko risanja ili diješa, da uzmognu kao zanatnici sami kakav načrt ili plan sustaviti ili polog njega raditi.

Ljepo i djeći ugodno je, ako nauče pjevati i nekoliko lahljih pjesme, kojimi se mladost potiče na pobožnost, ljubav do domovino i vlastara, na junačka djela itd.

Kad smo tako nabrojili poglavito stvari, koje su svakom u potrebitu i koje bi se morale u školi naučiti, neće biti egoriga, ako se osvrnemo na stanje, u kojem se nalaze naše škole po Istri. Čitava mjesto i sala su nam bez škole. Gdje je škola, tu je manjkava; mjesto da su dva ili tri učitelja, jest u nekih mjestoza dvije ili više djece samo po jedan. Jedina podpuna pučka škola u Kastvu, gdje je odlučeno, da budu na mužkoj školi četiri učitelja, jest tako nesretna, da se

tamo učitelji skoro nadaju, jer su dva podučiteljska mjesto, a podučitelji imaju lekavnu placu, to smo tako iur par godinu doživili, da nije u Kastvu bio određeni broj učitelja. Tim nauči trpi, a dok bude ovako, mionjat će se svake godine učitelji.

Iz toga, što je mnogo djece na jednoga učitelja, proizlazi, da nemogu djece dvaput na dan u školu, kako jo u srotnijih zemljah, nego samo jedanput.

Druga, za školu zla okolnost jest kod nas, da naša šola nisu na okupu, nego su kuće raztrešene, mnogoj djeци je daloko u školu, te kod svakog novremenog ostaju kod kuće. Uz to su mnogi roditelji nemarni, to nešalju djece u školu redovito ili joj ne kupuju potrebitih stvari i ostavljaju ju i počeku vremenu kod kuće.

Razumno kmetovi po Istri! ako ste prijateljivo pročitali, što smo dosad rekli, slušajte nas, niste li pazičivo pročitali i promislili, čitajte još jedanput, pak onda nas slušajte, što od Vas pitamo.

Kad imado toliko, svakomu potrebitih stvari, koja valja dječu učiti, to kad su naše škole u taku nepovoljnu stanju, pitamo Vas, što možete očekivati od onih školah, gdje se Vaša dječu u nepoznatom njih jezikom poučava? Što čete reći od onih, koji znaju, da Vaša djece u talijanskoj školi nemogu valjano napredovati pa ipak Vas nagovaraju, da tražite talijansku školu? Nisu li to najveći neprijatelji Vaše djece, nežele li takovi, da Vaša djece ostanu tupa i glupa, a da oni s njom budu mogli

vladati, kao što žaliboze vladaju danas s nama? U takovih se školah dječa naučio doista nešto talijanski, što njim može i koristiti, ali se nemogu naučiti toliko, da uzmognu razumjeti talijansku knjigu, ili da uzmognu talijanskim jezikom pisati pismo, kako Bog zapovjeda; nemajuće se potrebitih računab, nemajuće se ostalih koristnih stvari s jedinoga rezloga, što uđe u tudjom jeziku.

Još par riečih onim, koji žele, da se u pučkoj školi uči tudi jezici, naijače njemački i talijanski. Tko je ovo što smo kazali pomnivo pročitao, uvidio je, da je i bez njemačkoga ili talijanskoga jezika mnogo starih, koje dječju u školi naučiti, a u najvećoj mjeri vriedi to za onu dječu, iz koje će danas sutra biti gospodari ili svakovrsni zanatnici.

Kad bi naši ljudi redovito šiljali dječu u školu i kupovali njih potrebitih stvari, te kad bismo svuda imali gdje treba svoje učitelje, onda bi se moglo misliti i za to, da se uči nekoliko njemačkog ili talijanskog jezika i to dobrovoljno, samo onu dječu, kojoj roditelji to žele. Svetotovati bi se moglo to samo za onu dječu, koja bi mislila na više škole, gdje bi mogla napredovati u znanju njemačkoga ili talijanskoga jezika. Učiti tudi jezik onu dječu, koja će nakon trećeg ili četvrtoga razreda školu zapustiti, reci će gubitki vremena bez koristi, jer ono malo što nauče, pozabiti će prije nego njim bude rabilo.

Napokon još samo jednu rieč, kako se najlakše nauči tudi jezik, pak smo gotovi. Neka Niemac deži

PODLISTAK.

Nasi trecoredi i starikrčki lisac.

(Sa otoka Krka.)

Niti ram ovim sveštanju vitezka djebla naišega aristokratičnoga "poštovanoga". Starilisac toliko ram je svjetlu kobilim uplivom, svojim kužnjem duhom smršu i potkrvru, da je on kadar zigrenuti i u zločine. U poštovanog vama takoj kosmata duša, da je on izlazio pod izporodno ime preverenje mu tajnu te se s njom poslužio — ali uzalud — i u istoj izigrall pak je tim za uvek zavadio dva dobra značna. U njega je nečista duša, pak se on nije strušio dati u zakup neki mostarski "drimun" starom llicu za tako nizku cenu, da je mostar prikratio u nekoliko godina, da je takvih 100 for. Za ljubav llicu, pak da se u očvidno nepravdu pravdu proti nekim kmetom, te mostaru nanesuo takvih 500 for. kvara. Za ljubav llicu i još nekonom, dopusti, da oni upše u novu zemljištu, klijevi put prolaz preko mostarskog imanja, kuda ga nisu nikud imali. Uzajmio u neko vrijeme "lepulu svetu" Jovetu, da lisac zlidi, a da zato obileći neponiti. Da se osveti jednonu svomu podložniku, osvrdio ga pri starešini pak. Dujmoviću, te ga ovaj odaleći sa otoku Krku, čim izravnio njegovu vjeće, pak biste li vjerovali? Lisac i postoljani počeli ved sada bunuti puk proti

mjeram a unjviše opakim svrham starham staraca. — Dupče poštovanog je ne samo pokareno da i kamenito srce: Tvrdkorano drži jednog dječaka u mjeatu, gdje mu očvidno zrak škollo, to mu i život skončao. Kad već ne bilo pomoći, onda ga premjestio, al zaluđul veđebož dječje u svjetlu svoje mladosti uveznu. Tako je abisus abissum invocat.

Iz svega vidi se, da je taj stvor vele pogibeljan i svomu redu, a i svemu našemu puku. On je tini svijetini nepoholjstini izvebio među redovima i u puku svaki dobar glas. Izgubio je dobar glas starilisac, koji ima u svojoj kući reduku sreću, da mu mladi jogunasti lisac, valjda po nauku svoga čeve, znade učestati i učeti učitelja, jest tako nesretna, da se

popovom, dapače i proti našemu dičnomu g. 4. Vitezidi, zastupniku, kakovomu skidaju kape i lati najkvalitetiji naši nepriljeti, kakovim bi se ponosili i najprestoljetijem narodi; kojemu nisu oni dostojni niti remenje na postoli razvezuti... a počelo sve to onim običajnim lažnim i potporučnim.

Mi moramo stati na rep tim otrovnim gužvama; mi moramo ušutkuti te klevete. Zato se najprije obrnemo našim otocnom: "Otročni brodati Vas će prigodom dojdinčih izborih Vaši poznati prijatelji opet učastovati, da neglasujete za one, koje Vam Vaši popi prežioze. Izleti će oni uve one ista laži, kojima su Vas latali zasjenili i prevarili. Mi inislimo, da ih već nećeš vjerovati. Šarenjac govorili Vam i govoriti će opet, da za popa nije nešto crkva. Oni Vam to vele samo, da vam oči zamažu. Ta je li čovjek na svjetu, koji više s Vami obidi nego li pop? Zar je on više samo u crkvi? Nije li on Vaš otac, Vaš savjetnik, niče li on Vaš pomoćnik? Vi uštetili, a mnogo puta Vaš likar? Pak da za popa nije nego li crkva? Mi Vam velimo, da svaki pop, koji se nebič zdravom i za puk koristnom politicom, taj samo polovitočnu svrhu svoje dužnosti. Popovi moraju kao prosvetljenji uplatiti na javni život. Šarenjac i liberalci ujutri počiju, al samo zato, jer vjame popovi i lica, a hvaliti, oh tada bi jih oni, neka bi

najpokvareniji bili, u zvezdu kovali. Mi nedemo pogriješili kad užvrstimo, da geje svečanstvo uzorno, domoljubio i učeno, tu će biti i puk probudjen, avštan i kripostan, gdje je pak svečanstvo milijanti i popustljivo, tu je karenjakom široko i prosto polje za pašovanje.

Nek Vam budu, dragi otočani, Izgradski lanski izbori. Mi smo Vas svjetovali, da birate dva naša čovjeka, jer su kosti od kosti naše, pak bi Vas branili i zagovarali koliko bi mogli; Šarenjac nagovaraju Vas, da birate Kapetunu i Bolmarčić. I Vaši fiuciari dali jih zbijala svoj glas, pak dunes se stičete i sramite što ste se dali prevrati. Nije li možda to istina? Eto viđeši jesu li imali pravo popi ili stice lise. Ti Vaši zastupnici znaju, da su usjed pritska i bezaknija izbrani. Ipak da je u njih ikoliko srca, morali su se zauzeti za Vas sa svim slatim u suboru a Poreč, da dokažu: sto kako mi znamo braniti naše otočne, eto kako su popov lagnuti kad su našim bladerem govorili, da mi nećemo za njih mariti. Al di čuje otocani! Vi koji ste vjerovali našim šarenjakom. Vi koji ste si htjeli Eluseč i Bolmarčić. U prvoj sjeđnici, oni znameniti dan 21. augusta 1883., kad je L. L. L. poče govoriti hrvatski — dakte onim jezikom, kojim izkazuju govoriti njihov birati. G. Eluseč c. kr. kapetan Vaš zastupnik težde sa svom talijanskim strankom, da se tako još danjut izkaže ljetištu neprisjetljem jeziku hrvatskoga puka, onoga puka, koj ga je birao.

„svetar“, a ti tuci sa batom (macolom) po njemu (nu po Niemcu, nego po svedru), pak se razgovarajte, on će naučiti hrvatski s tobom, a ti s njim njemočki. Jezik se najhitrije i najbolje nauči, kad jo šovjak među ljudima, koji taj jezik govore. Pogledajte po Istri razno tudjince, najviše Furlane ili Kornjele, koji dodju k nam, da preživu među nami, pak se oni bez škole i bez nauke a tako rekuć i bez muke naš jezik nauče. Jedini razlog tomu jest, što su k tomu prisiljeni okolnostmi t. j. ako žele s nama občiti i od našega živiti, dužni su naučiti se naš jezik i to bez knjigah i bez škole, jedino obćeći s narodom. A tako nauče i naš djece tudji jezik u tudjini. Mi smo iskreno govorili. Tko razmišlja, dat će nam pravo, a tko neće da misli, tomu nije moguće pomoći.

DOPISI.

Iz zadarskog kotara koncem oktobra Užasne tužbe iz Krka u broju 39. dijene „Naša Sloga“ naša brude Hrvatih Krke i Porečke biskupije nije bilo moguće da živo neodjecknu u ogorčenje s dajući naš Hrvatske biskupije, a da njim malo oduškano, podvukujemo potištenoj brudi: Ako vi tomu plaćate, a mi mi seamo nezmijemo; tko bi nam imao odat i majka, kano odurnu mačku s nami postupi.

Uzmite u ruke ljet „Collectio Actuum officiium“ organ Zadarske kurije, križit ćete se s njem i desnom, pitajuće se: je li ovo ljet koje Pulijske biskupije, ili biskupe, kojo viereni preko 66 hiljadu sv. jevan Hrvati, izuzeće 12 šku potajljanjaka u Zadru? Doplji, odluke, okružnice, oglasi, sve su ti ondi u talijanskem jeziku; a na repu kad kada ćete čitati, kao za rugalo koju osmrtnicu u hrvatskom jeziku.

Nu 27. pr. m. desili smo se u Zadru gdje su se držali prijumni izpiti dječakih, koji su želili stupiti u sjemenište Zmajeviće. Pa gile dočasno, da n'koliko dječakih, svršiv početno škole u hrvatskom jeziku, bilo je odabijeno, što nepoznaju talijanskog jezika, naukovnog u onom zavodu. Aoh! slavni i nemirni Zmajeviće, da ti je suda ustal iz groba; na pogled tolilikog bezzutonja smutila bi ti se duša; svetlu grijevom razzađen oružan bi desnicu kopom te ponio Izkriviteće svojih svetih ustanovnih, grmeći im: „Sjemenište moje, sjemenište hrvatsko jest; a vi ga pretvorite u špijun talijanske!“

Kolikim brdo vi, tollikim uzhitom i mi dekadensko glasivo enkluklu „Grande Munus“ neuirlug Leta XIII. u stalnoj nadu da će naši postri ozivovoriti želje a. Oca gledi pokopane naše gngoljice, koja je krepko uplivala na naš narod, buduće je tad razumio sve što se je ovršivalo u službi božoj; sada pako pri latinskoj liturgiji,

G. Bolmarčić izstaknuo se je lane: *mramor-kome mučet!* Letos pako nedao na sjednicu uši i dan niti drugi. Elišeg izpratio se, da n'može doći, a g. Bolmarčić mislio, da netraži toliko. Što bi on u Poreču? Zar da tuvo vrieme gubi... dođim se doma mož positi na čarobnou Pluvniku — Eto dragi otacu! takо Vas Vaši za-stupnici branili u Poreču. Branili Vas da, i zagovarali al ne Elišeg i Bolmarčić, već na Š. hrvatski zastupnici Leginja, Žantil, Spinčić itd. jer su ovo ljudi muške krti. Pak recite nam sada, da ti Vaši za-stupnici za Vas mire, da nisu Vas lisice, poštovanji, zagonjari i ostall izrodni lane izigrali i prevarili? Možete li Vi drugi put takavoj ihudem vjerovati?

Obrćamo se napokon i poglavatom naših tredeređaca moleć jih, da lise „po-čovanačkih svaka časti i oblasti. Doli s ne-dostojim! Dapaće molimo jih, da ga oni nas odstrane, tu neki hudu barem sve-ćenici i rođenici uz naš neboj i prosti-puk, a ne da mu još i oni jemu kopaču. Nebudu li uslišali našu pravilne želju, tad ćemo se pozvati na ljuhove vis po-glavare; budemo li pak visili, da pošto-vanje naprednija istim pogubnim putem udarit ćemo još bolje. On je ho, kako re-kosmo, postao čovjekom pogibijim. po-njegovu djelu svaki pametni vali, da od-sudi i prezire, jer errara humatum est, persevarare diabolicum.

on je malo da ne kao Turčin na prodlki stoga u njemu i malaksnlo vjerozakonsko čuđstvo, a mab preuzeći pokvarenost pameti i sica.

Uzprkos tomu, glagolica jedva životari u našem bogoslovnom zavodu, dva sata na tjeđan joj dosudjeno kao i hebrejskom jeziku, i to u same prva dva točaja. Sa svim tima ništa bogoslovna mlađež, kojoj sreća onakom Ljubavlju plamti, za apotolom Cirilla i Metoda, zaredi se, mol prosi, da joj bude dozvoljeno glagoljati. Nu to joj biva zanlekano, pošto jo za neku kuharice „glagolica“ strašilo, te joj dosudjeno, da i nadalje ostane „verbum“ male-dictum!.

A tko da vam brdo opše sav neimli-ja, koji nas nije, otkud lje, nas imalo sunce grijati? Što se sa njihanjim narodom pod kapom nebeskom ne shvata, to je do-sudjeno samim Hrvatom: da nas naime nežljivo niti oni, kojim pradjedovi naši prilgođivše mastne i mehko stolice! Ali... quod si sal evanuerit...!

Pogled po svetu.

U Tratu, 5. novembra 1884.

Svo domago i izvanjsko novine smatranju priestolni govor Njeg. Veličanstvu pri otvorenju delegacija kano manifest europskog mira. Smjer austrijsko izvanjsko politike, označen priestolnim govorom, da odgovara željam i težnjom čitavog pučanstva svih stranaka. Odbori delegacija više su predložili vladinim, to će doneti do mala svoje predloge pred delegaciju. Sutra progovoriti će u delegacijama ministar Kalnoky o izvanjskom položaju našo države napram ostalim državam.

Carevinsko vijeće snasti će se odmah iza razstanka delegacija. Gradić, kojo će car. vijeće razpravljati, kužu, da je veoma obširno i važno.

Česki namjestnik baron Kraus pozvan je od cesara u Gudoble, da izvesti o poslednjem zasedanju českog sabora i da primi naloge za buduće zemaljske izbore.

Odbor za izpitivanje vladinog predloga o promjeni ugarsko gospodsko kuce sastao se ovih danah. U odboru imado sudjeluju vlastna većina, to će ista stalno pristati uz vladine želje. Rad odbora biti će također u zastupničkoj kući prihvatanju dvojbenje da li će ga prihvati i gornja ili gospodска kuća. Ova je naime i kod vladinog predloga o mješovitom braku vlasti opnirala, pa bi se moglo dogoditi isto i sada. Vladinom predlogu protivi se osobito više svećenstvo, koje drži, da je ovom promjenom njeovo pravo ograničeno a ono židovih razšireno.

Vedina hrvatskog sabora poklonila se banu prije nego li se razišla. Njezin prvak g. Živković zahvalio se u ime stranke banu na dosadašnjoj podpori i zamolio ga, da se zauzme kod ugarske vlade, da bi se ista više zauzimala za Hrvatsku. Ban, zahvaliv se na pozdravu, obeća, da će nastojati, da se izpune pravedno želje Hrvata, a da se to postigne, treba da bude saborska većina složna i jaka.

Zatim zahvali se g. Živković sabor-skom predsjedniku gosp. Hrvatu na mudrom, odlučnom i nepristranom po-stupanju u saboru, na što ovaj odgo-vor, da mu još što njegovu stranku odobrava njegov postupak i da je u saborskoi adresi sav program stranke, koji se mora izvesti. Hrvatski ban odputiti će se u Peštu, da izvesti Nj. Veličanstvu o radu sabora i o poli-tičkom stanju u zemlji. Nekoje novine pisale su, da će poslati stranku prava deputaciju Nj. Veličanstvu, da opravda svoj postupak u saboru i da omalo-vazi potvoru sbog nelojalnosti, izre-

čenu od predsjednika u jednoj od poslednjih saborških sjednicah.

Iz Biograda pišu, da će neće promjeniti izvanjska niti unutarnja politika Srbije promjenom ministarstva. Njade narodnih liberalaca, koji teže za promjenom današnjeg sustava u mladoj kraljevini, ostalo su dakle bezuspješne.

Po najnovijih vesti iz Sofije, sjedinile se dve opozicije, naime stranka Zankova i konservativci. Program sjedinjenih jest: točno i savjestno izvedenje berlinskog ugovora i svih obveznih, koje proizlazi za Bugarsku iz tog ugovora.

U ruskih gradovih Nikolajev i Sebastopol dogradjene su svečanim načinom tri oklopnača. Svečanosti prisustvovao je glavni admiral veliki knez Aleksandar. Cela svečanost pokazuje, da polača ruska vlast tomu činu veliku važnost.

Za nokto vremo obaviti će se izbori u mladoj kraljevini Rumunjskoj. Opozicionalne novine tužu se, što se neopća još nikakva izbornoga po-kreta u zemlji.

Talijanski sabor sastaje se dne 24. t. m. Razpravljat će ponajprije o željezničkom pitanju. Ministarsko vijeće zaključilo je, da se odpošalju vojne ladjice „Garibaldii“ i „Vespucci“ u zapadno-afričko more.

Francezka vlada opredjelila je za radnike u Lionu, koji su ostali bez radnje, 50.000 frankova.

Izbori za njemački sabor obavili se prošlog četvrtka. Odabran je 69 konservativaca, 95 centralistih, 24 državne stranke, 35 narodne stranke, 31 liberalac, 9 socijalista, 16 Po-ljakih, 2 pučke stranke, 14 Alzačan i 5 Velsa. Kako je viditi, stranke su veoma razojepljene.

Iz Sudana dolazi viest, da je Hartum pao u ruke krivog proroka. U onglezkom saboru oprvrgao je tu vjest ministar Granville. Neznamo dakkli komu će vjerujemo.

U sjevero-američkih državah vrši se izbor predsjednika republike. Za to mjesto postavljena su dva kandidata, Blaine naime i Cleveland. Ovoga poslednjega hvale kano velikog poštenuka.

Kinez spremaju se na odlučan odpor proti Francezom. Sada kupuju velike parobrode u Americi u vojno svrhe.

Franjina i Jurina.

Fr. Ča misliš ti Jurino, sudim li ja pravo ili krive, kad govorim, da će oni s paklja najprvo nlikim našim poglavaram dušu tresti.

Jur. Bog naš očuva, da ti je s modra Franjina, da tako bučaši? Jur si bil do sada pametan.

Fr. Ne bučaši ja brato ne; već govorim onoko, kako mislim, da je pravo. Bi sam ja neki dan u Pule, pak sam čul, da je onemu kraljevu, kl bi va Pule samo rad zapovidati a niš ne deček, gosp. kapelan vratil dekret, a kim su ga oneli poslati na Marciano.

Jur. To će biti vrijeda, zato zači va Pule ne trebaju hrvatskoga kapelana?

Fr. Ah dragi ti, kako ne! Bab moj najboji prijatelj mi je povedao, da je moral onega dobrega popa od c. kr. mornarice naprasti, da mu dečku u sv. vazmetu vrime s Bogom pomoli, zač civilni popi il da ne znaju po našu, il da se lu va crkvi ne najde,

Jur. Kako vidim i čujem, naš puk se dunko-svatojaku upravo štuje: illi se ga nedo vaditi vi njegovem zajiku Boga moliti. Illi mu se krati prilika, kada se želi s Bogom pomoliti, illi mu se daje zlosti žigajec a poređenjem življemem kako si mi nikl dan povydali!

Fr. Eh, Jurino moj, ne upravo štuju naš strmašni puk samo tako, kako si sada rekao, oni, ki su pozvani, da ga Bogom posveti, nego onki od njih su počeli učiti uprav prokljinati istu nedužnu decu!

Jur. Po svatoga Jurja, oprosti mi Bože moj grube i očuvaj od zla, kadi je takav vuk-razdravac nepaq, ki uči decu kleti i prokljinati?

Fr. Ovo grde paklenko deči čini neki plovani u našoj Istri; on isti plovani, o koga sum ti neki dan povedao, da u hogata Fr... jide bučući hocconi, na koje dođe i kutav c. k. impregat iz L... i kakav vokat, ki po svojoj naravi autrom va more sili, i još ki drugi.

Jur. Ali je moguće, da bi jedan gosp. plovani mogao decu učiti kleti?

Fr. Poplit, brato, kegu češ: illi Štoklu decu va sv. N... illi gosp. meštra N... pak će ti povedati, da je taj plovani pitaj klobučar P... sna: li che lingua vuol imparare? a kad mu mall reče, da materin žajku, otresa se da nad njim plovani i reča male-delta ha lingua materna... za 20 fiorini mora se danas stupiti svakoga ščavuna.

Jur. Bože moj, če mi je Štulli Jeli pako taj plovani samo jedan put tako neumno va ščoki govorili agitirali, da uči decu Boga moliti a mater kleti illi više puti.

Fr. On je upet prokljinati i to najbrž za volju svojih vrednih božnjih prijateljih zač neki dan je pitaj sinu Jeletu Z... nauk Božji po talijanski, a kad mu otrok reče, da ne razumij talijanski, izdere se on opet: »maleta lingua della tua madre Ščavna, che non saprà parlare italiano!«

Jur. Sada pak ju razumim, zač mu nikli govorice Bucconii, aš puli neštudijanti Fr... bukonjije i — sada znač zač.

Fr. To si pravo rekao, da nisu Fr... študijanti niti, da činš „Kvarner“, ki se stampa va Bakru, bili vidi, da niti doktor, ki va Riki biva, ni študijana glava, akoprem je doktor; toliko manje će biti študijanti ovi, ki nisu niš študijali, da bi činš znali, nego kako se soldi broje pak ipak bi oteli, da ukako njihova volja, zač da su jum žepi puni Ma ja se ipak ubvam od svitovne vlasti — aš dubovne ni-mamo —, kojaj su se plovane klatve va ščoki počinjavne prijavile, da će tomu gosp. Bokonjiću prisjeti buoni hocconi.

Jur. Bog te usili i Mojka Božja Franjino moj; da se nam barem naša nedužna dedica nekvare, kad smo vero već onako malo dobiti! Nedaj Bog, da se naše naša decu još od popa po talijanski proklanjati svoje roditelje atada će morati brži roditelji nad takovom de-com po hrvatski gorko plakati i na-ricati.

Mjesecina.

„Što su oni tame
Divovidni dvoři,
Što oni u redu
Pred dvořovi bori?“

„Kakva j' ono varoš
Doli pokraj vode?
Gle, kolike u nju
Bjeće ceste vede.“

„Vidi ono stado,
Šta u polju pase;
A pastiri neće,
Da nam se oglase.“

„Eno, eno Vilah,
Što s' u kolju viju;
Kak im divne kose
Po rameni biju! —“

„Zar neviđiš, da te
Lažna noćica vara;
Da sve te krasote
Mjesecina stvara?“

To j', gje, slika našeg
Na svetu života:
Sve je varka, osim
Kriepsatih divata!“

Različite vesti.

Imenovanja. Savjetnik okružnoga suda u Rovinju g. **Klemens Mrak** ide u istom svojstvu k zemaljskom sudu u Trst. Dosadanji zamjenik državnoga odvjetnika u Trstu g. **Eduard Leitner** postao je savjetnikom kod zemaljskoga suda u Trstu. Dosadanji sudbeni adjunkt u Labiju g. **Mihovil Gabrielčić** ide u istom svojstvu u

Tolmin. Za sindbene adjunkte, imenovani su uskulanici; g. Carlo Kovačić za Komenu i g. Atil Kalogorgić za Labinj.

Slavjanska čitaonica u Trstu, razposlana je svojim članovom slijedeći red zabava, koje će se obdržavati budućeg mesopusta. Podpisani o d. b. o. časti se ovim javiti p. n. članovom predlošavoj i planovim zabavam, koja će se obdržavati od 15. novembra t. g. do 14. februara 1885. u družbenih prostorijah: I. 15. novembra 1884. Plesna zabava s tombolom. II. 31. decembra 1884. Saljivi večer s plesom. III. 17. januara 1885. Plesna zabava s tombolom. IV. 31. januara 1885. Plesna zabava. V. 7. februara 1885. Veliki ples. VI. 14. februara 1885. Plesna zabava.

G. članovi neće više dobiti daljnji pozvali. Želi li uvesti kojega gosta, neka se obrate na odbor. Uz to javljamo da će se dno 22. i 29. novembra, 6. i 13. decembra 1884. držati plesne večere (veče) u družbenoj dvorani, na koje će se pr. članovi najavljujuće pozivati.

NB. Na plesne zabave imaju gospoda doši u crnom odjelu sa crnom krvatom, veliki ples u crnom odjelu sa bijelom krvatom.

U Tratu, dne 1. novembra 1884.

Odbor "Slavjanski čitaonice".

Tršćanski "Sokol" priređuje svojim članovima od prvog novembra unapred svake nedelje i svakog srednje plesne večere u ročnoj dvorani "Politehnički Rossetti". Ulaznice za članove stope 90 a za ostale 50 kn. dobivaju se pakod g. J. Valenčić i g. M. Keržan.

Zabave u del podporenem družtvu, izdale su dne 1. i 2. t. m. na obče zadovoljstvo. Predstavu "Milnar i njegov kćer oligarha od dužvenih članova", zadovoljila je i stroge kritike, Pjevački sbor pokazao je iznova, da imade volje i želje, da napravi. Čast mu, imose g. oborodović Štefot. Predstavljajući osviještali su si i ovaj put lice. Pohvaliti nam je osobito gospodice: Kobalovu, Germekovu, Muhovu i Zorzučevu. Čast nijm! Nemunj uvali ida gospodu predstavljače. Želimo, da nam se, često pokožu.

Sadrženje trih primorskog provinčionika u jednu sa sjedištem u Trstu razpimulo se, kao što smo mi predviđali; u ista. Dukako imamo odmah pripomenu, da su u mjerodajnih krugovima o tomu mislio nije. Mi mislimo sano na želju, koju se je po nekoliko primorskog talijanskog novinu Izraza. Odmah iz početka slutili smo, da će se Talijani nabaviti lepljivi frazami, izpravljati rdeči a do čina da nomaju nit voje niti uzračnosti. Mnogo rdečih u malo činab. Oni doknju i u ovom pitanju, da će im vrieme i okolnosti pomoci.

U svoje dobre izjavilo se jo političko društvo u Pazinu o tom pitanju. Dotično izveštje donio je tršćanski "Independent", Uprava tog talijanskog društva je za suruženje, jer vidi, da tako u Istri napredovati nemogu. U toj izjavi ugledali smo bar ponkele u čistom svjetlu naše Istarske Talljune. Bez ikakvog oklevanja vele tu, neku se istarsko političko društvo spoji s tršćanskim političkim družtvom "Progressu", jer da je smjer, cilj i težnja istarskoga oružuju jedinstvu "Progressu". Evala Vain, da ste jednom izrazili, što ste Jadušku nadaju u toj izjavi, da Istra nije imala, da nelma sad u dnu ni izgleda, da će ikada imati grada, gdje bi se usredotočio čisti životni pokret istre. Kažu nadaju, da će to njihovo istarsko društvo još koju godinu životariti, pa će krenuti morati propasti.

Porečkoj se 1-ti stresla kuća sa temeljem! Njezin istošničnik u Pazinu izjavljuju, da su ono isto što i članovi "Progressa" u Trstu. Ona nije očekivala da će se nad u Istri nekoliko nizinskih prijatelja, koji će jasno to izredi. Sto činiti? Porečki list bio je proglašen za organ toga političkoga društva. Moralo je da daje domesni gornji izjavu. Nu drugačije su zaključila porečka gospoda. Odzvomno bi njihovom gospodstvu kad bi takvu izjavu primili u svoj list. Stoga netiski ustaši i pobijali, što je to njihovo milo čedo u Pazinu u svjet razriblio. Dakako, vilijs prevejan bili. S jedne strane valja se izlaziti i novovratiti vlasti a s druge strane vlastiti se političko-diplomatički te sakrivati svoje uvjerenje i svoje osećanje, da ih svjet ne odrije. **Kako bi se porečki gospodi moglo** još i nadalje pustiti gospodarstvu nad našim hrvatskim narodom, kada bi u svojem organu izjavili, da su one šli i "Progressu" u Trst? Kamo bi njihove maste službice u Po-reču?

Jeli je još tko, koji ima oti i neviđi?

Jeli je još tko, koji ima uši i neče?

Meti "babu, pred svjajimi vrati, br. 143 t. g. porečka "babu-narić", kuko je u jednoj školi naše Liburnije izigran, jedino spavački jezik talijanski tlm., da se mjesto njegove ugradju u upitnoj školi jezik njenacki.

"Polag te zarade stare" ona dovara u razpravu (al ne iz prirođenoga ci nagona omziravanja i špionovanja, ne Božo sućuvajući osobi, koje su joj (a lako je dokučiti sušto) tra u kermežljivih očlub).

"Neka se krežuba potruđi do stinovitog ilustrisâma, kod "Ingle" s ovim putanjem", dati je latinski da je om "latinsim" pisao pred godinu danum otom stadiću Cresu, da, sudec po aktih tamо "Poreč" pripisali, "se je bojati" da bude i Trela okviran (narinat); hrvatski jezik u onu pučku školu; ter da li je latina, auncij je ou — illustrissimo — da o, "patriotički" naputak, kada se izgresa hrvatski jezik — jezik preorgovine većine hrvatskoga pučanstva — tlin, da uvede obligatorian jezik njemački mještio hrvatskoga. Puk ne togu istogu ilustrissimu pita o raznjenju na rodostini u Cresu, te neka joj isti faj go-potinu pomogne u sklad dovesti teorije gledje naukovnoga jezika u mještaj mještajeva pučanstva sa faktičnim staništem na rodostinu odnosnjaju hrvatskoga pučanstva, teorije, koja ona razvija; ukoliko se nevarujmo u svom 144. broju u obranu svojih patro-nih. Zadužila bi nas veoma su odgovorom na ova pitanja.

Zagrebačka konjска željeznica. Zagrebačke novine javljaju, da je prečložio zastupnik tršćanskoga linijskoga g. Schmidt pogodje zugrebačkomu načelniku, pod kojim je sagradili konjsku željeznicu od Jelševog trga kroz Ilicu sve do kolodvora. Taj zastupnik g. Bo-nifacij — da je potučno "uzložio" korist takove željeznicu za grad Zagreb i odmah položio kućnici od 3000 for. uz pogodbu, da se gradsko zastupstvo odluci, da u prošli željeznički do 15. novembra t. g. Pristane li zastupstvo na gradnju željeznicu, tad bi ju poduzetnik do 1. maja 1885. do-gotovio.

Pisanj nam iz Mošćenicach.

Dne 14. p. m. ovejšnji obdinski zastupnik gosp. Antun Šepić pratio je porečku bukvu bez da je pitao, da nije se žalje, nu pročitao ju, vidio je da nije vrijedno u listonošu plodul za takav list, odmah ju drugi put natrag poslao. Jedan pozvali lovinčani nemirovič, o komu je bilo govorovo u Vašem gloučenom listu, natrčelo je bloštarju g. Šepiću. Ovdje porečka habu-nečina nijednog predstavnika, sumo pučna škola ju dobiti budava. I to niti je malko žudno što se s njom smradi, niti čisti zrak. Dečki žudnog li listu, koji se na-služi bezplatno svakom parirava a time sam pokazuju, koliko mu je vrijednost:

Prinuli smo i iskamo sljedeće pismo:

Castno uređivošće!

U smislu likarskoga zakona pozvavam Vas, da uvrstite u jedan od sledećih brojevih ovaj:

Izpravak.

Neistinjito je, koliko objavljeno na prvoj strani broja 89. "Naša Sloga" od 25. septembra 1884. u uvodnom članiku pod naslovom "Rad istarskog sabora IV." da bi u trećem stupcu u redili "Nadolaz u Kastav komisar zem. odbora g. Cuder" do rje u tom Čuder na ruku izlau.

Slijedi u isti vremenu, da je također potomejšta izraka lastnica pokrajinskog zastupnika g. Zaninović "emisari postani-ano od zemaljskoga odbora", u koliko se tito moju osuve.

E. Cuder,

perito contabilis glurato għid-

delegato Commissario għ-

ħalli presso lo Poderario di

Custos o Lovrana.

—

Dodatak je:

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Železna brvna

različite visine i debeline po zahtjevu, nalaze se u skladisu u vremu pripravne kod
SCHNABL i C. TRST
19 Via di Carintia 19
uz najniže cene. — Skladište kotača
rabljene, vinoškalnicu, staklju, do-
tučenog željeza čeliču za vodul kotačev.

Latteria Milanese

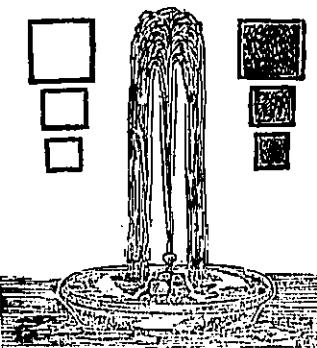
(milanska mlejkarna)

Acquedotto br. 17.

Potpisani smatra se dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da imaju u mlejkarni svačja i suha vođa, izvrste dvižačne, zelenih sve polug cijanat, na trgu Hrba genovskog, kotača mlačkih, stakljač padovanskih, gorkih, kolač salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za ovariči, tučenog površja prve vrsti, kisele mleka. Za objede i solje ovražuju se naručice su pladnjevi površjama bogato narezani, također u lodu. Naručice za pokrju izvješju se neovlaćuju, nu ne izpod 5 klog.

M. Melchiore.

NOVA TRŠČANSKA OBRTNIJA

Koja je u boji konkurenco niti se tvorcima niti se skladisti!

FONDARIJA

Djelatnoglih ploča u portofolijom cestment za popločišta vakučke proštak vodejome za baštu, posude, lipove, kapitele, vodojome za kupoli itd. Rd.; velljina ploča od 50 centimetara, od 32, 32, 25; debiljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Cena pločah i vodojemah

debiljina od 2 cent. po	80 nc.	četvorni
3	5	1
4	1	20
Marmozirano poput blago marmora		
debiljina od 2 cent. po for. 22		
3	2	20
4	1	240

Vodojemi za baštu u objemu od 1 metra po fr. 20, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrat obrtnosti jest već soldanti i po četvornom metru koristnija za 60 nc.

Džižiće dativo za olaštiju cemente, podajajućim solidnost i snagu poput marmora. Sav proizvod nosi bilježu A. Z. Uzorci ove nove vrsti obraz vrtiće će čim prije izloženi na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto izpod Politeama Rossetti.

Franco di dazio

MOBILI

migliori e più a buon mercato
in grande assortimento pressoIGNAZIO KRON
DEPOSITO MOBILI DI VIENNA
Trieste, Via al Teatro Numero 1, A
(TERGESTEO)Prezzi correnti illustrati si spediscono
dovunque franco e gratis

fior. 40

fior. 24

fior. 40

fior. 22

!! POZORII

NE. POZOR OD PATVORENJA!

1884. 12. 10. KALKUTA.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elikor odobren po c. kr. vlasti, propozicije
hrvatskoj, slovenskoj, od-
bran patentele jed-
nostoj, državu Ameriku.
Uspjeli proiz-
vati: Škotsku, Eng-
lesku, poljsku, Špan-
jolsku, hrvatsku, kolač-
salon, željezni, željezni,
zeleni, vodeni, po-
tiski, menzur, vela-
čina, slatina, željezni
kolači kriči. Čisti
jednostoj i okrožno
vedrila. Šraka sta-
klerija prevođena
jednom napuštanju,
kao i u imenu upo-
zorenja.

Da se negože da nema učinkovača, nema
naknadu u alim izumitili, a u kavare, miroviliču, sastavljaju, proizvodi like u
svih glavnih mestih clega aveta.

Tvorca: Ignacio Vlahov u Šibeniku. Glasno skladiste u Trstu ulica

S. Lazarus br. 1.

NE. POZOR OD PATVORENJA!

NE. POZOR OD PATVORENJA!

NE. POZOR OD PATVORENJA!

POZORII

NE. POZOR OD PATVORENJA!

</div